

У вересні 2022 року споживча інфляція в річному вимірі пришвидшилася до 24.6% (із 23.8% у серпні). У місячному вимірі ціни зросли на 1.9%. Про це свідчать дані, опубліковані Державною службою статистики України. Основною причиною прискорення інфляції залишаються наслідки повномасштабної війни росії проти України – руйнування виробництва, порушення ланцюгів постачання та логістики, зниження пропозиції товарів і послуг та збільшення виробничих витрат бізнесу. Додатковий тиск на ціни зумовлювало погіршення очікувань населення та бізнесу, а також [коригування офіційного курсу гривні в липні](#), яке натомість надало стимул для внутрішніх виробників та посилювало стійкість економіки України в умовах "війни на виснаження". Темпи зростання цін очікувано пришвидшувалися, але залишалися нижчими за базовий прогноз НБУ, опублікований в [Інфляційному звіті за липень 2022 року](#), завдяки швидшому насиченню ринку нафтопродуктами та стабілізації цін на пальне.

Базова інфляція

Базова інфляція в річному вимірі пришвидшилася до 20.4% (з 19.1% у серпні).

Темпи зростання цін на непродовольчі товари зросли до 18.8% р/р під впливом липневого коригування офіційного курсу гривні, обмеженого постачання нових партій товарів, вичерпання старих запасів та високих витрат на логістику. Так, швидшими темпами дорожчали товари для дому (посуд, меблі, домашній текстиль, побутова техніка, побутова хімія), електроніка, автомобілі, ліки, товари особистого догляду та товари для ремонту. Відновилося зростання цін на одяг та взуття. На вартість низки непродовольчих товарів також впливала необхідність подальшого відновлення чи поліпшення житлових умов, зокрема у зв'язку із сезонним зниженням температури повітря.

Пришвидшилося подорожчання й оброблених продовольчих товарів (до 25.5% р/р). Така динаміка пов'язана зі зростанням виробничих витрат бізнесу, зокрема на сировину, енергію та логістику, високими цінами на світових ринках, а також з липневим коригуванням офіційного курсу. Вищими темпами зростали ціни на сухофрукти, рибні продукти та безалкогольні напої, які переважно є імпортними, а також на соняшникову олію, продукти її переробки (спреди та майонез) та молочну продукцію, вартість яких суттєво залежить від цін на зовнішніх ринках. Натомість повільніше дорожчав хліб, зокрема завдяки достатньому врожаю ранніх зернових.

Зростання вартості послуг залишилося на рівні попереднього місяця (15.6% р/р). З одного боку, швидше дорожчали медичні послуги, інтернет, послуги салонів краси, хімічного чищення та закладів громадського харчування. Повернення громадян до міст свого проживання та попит з боку вимушених внутрішніх переселенців посилювали тиск на вартість оренди житла. Разом із дефіцитом деяких витратних матеріалів та робочої сили це зумовило і прискорення зростання вартості послуг, пов'язаних із ремонтом житла. З іншого – повільніше

зростали тарифи на фінансові послуги та вартість вищої освіти.

Зміна цін на сирі продукти харчування

Темпи зростання цін на сирі продукти харчування майже не змінилися (40.9% р/р). Пришвидшилося подорожчання імпортних фруктів (бананів, апельсинів, ківі) через збільшення вартості цих товарів на світових ринках, ускладнену логістику та ефекти коригування курсу гривні в липні. Вищими темпами зростали ціни на м'ясо, зокрема свинину, внаслідок дефіциту живця свиней, а також на яйця – через зменшення поголів'я курей та підвищення виробничих витрат. Під впливом подорожчання енергоносіїв швидше зростали ціни на цукор. Натомість уповільнилося зростання цін на овочі борщового набору (капусту, буряк, моркву та картоплю) завдяки розширенню пропозиції з центральних та північних областей. Повільніше дорожчало борошно, гречка та інші крупи під впливом позитивних очікувань щодо майбутнього врожаю.

Зміна адміністративно регульованих цін

Зростання адміністративно-регульованих цін залишилося на рівні попереднього місяця (14.7% р/р). Відбулося подальше дорожчання алкогольних напоїв, а також тютюнових виробів через зростання виробничих витрат бізнесу. Унаслідок ефектів липневого коригування курсу зростали ціни на імпортні ліки, що входять до переліку державного моніторингу. Водночас тарифи на послуги ЖКГ майже не змінилися в річному вимірі. На тлі стабілізації цін на пальне знизилися темпи подорожчання транспортних послуг.

Зміна цін на пальне

Темпи зростання цін на пальне знизилися (до 66.2% р/р). Це пояснюється подальшим зменшенням світових цін на нафту та насиченням внутрішнього ринку завдяки налагодженню логістики.

Промислова інфляція

У період дії воєнного стану, а також протягом трьох місяців після його завершення органи державної статистики припиняють оприлюднення індексу цін виробників.

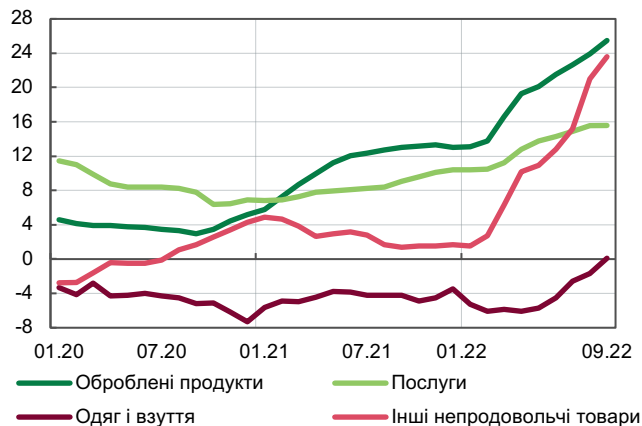
У вересні 2022 року споживча інфляція пришвидшилася до 24.6% р/р. Інфляційний тиск надалі посилювався через наслідки повномасштабної війни росії проти України, погіршення очікувань населення та бізнесу, а також коригування офіційного курсу гривні в липні. Ці чинники також посилювали фундаментальний інфляційний тиск.

Графік 1. Індекси споживчих цін, %

Джерело: ДССУ.

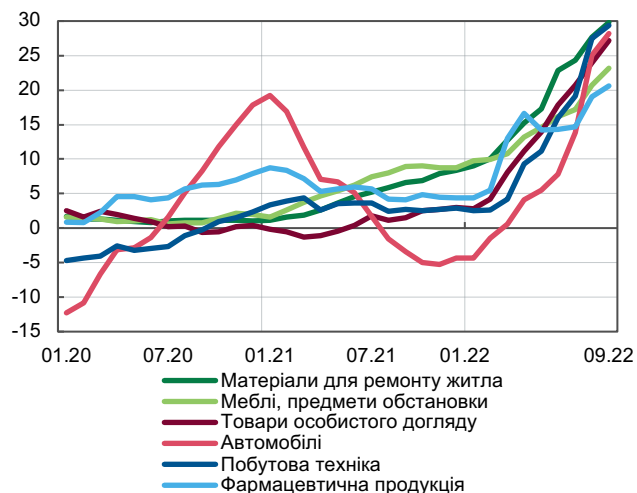
Графік 2. Основні компоненти базового ІСЦ, % р/р

Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

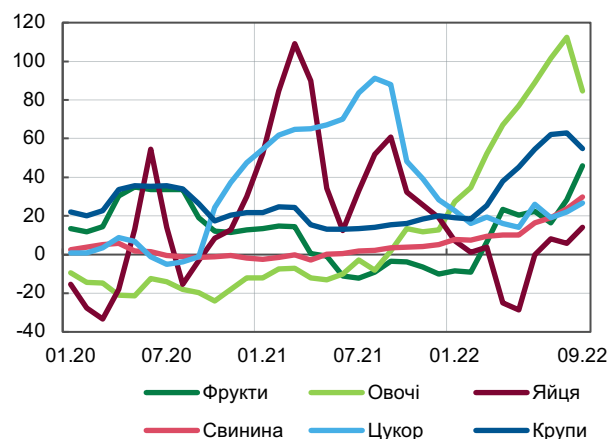
Вищі темпи подорожчання непродовольчих товарів та імпортих продовольчих товарів зумовлені передусім коригуванням офіційного курсу гривні, а також ускладненою та дорогавартісною логістикою, вичерпанням запасів, зростанням цін на світових ринках. Натомість розширення пропозиції сприяло сповільненню зростання цін на овочі борщового набору та крупи

Графік 3. Ціни на окремі непродовольчі товари, % р/р

Джерело: ДССУ.

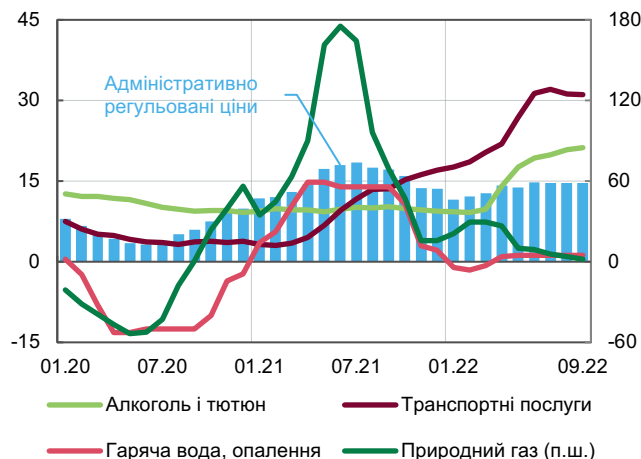
Графік 4. Ціни на окремі сирі продукти, % р/р

Джерело: ДССУ.

Через зростання витрат швидше дорожчали алкоголь і тютюнові вироби, а коригування курсу зумовило подорожчання імпортих ліків. Натомість стабілізація цін на пальне стримувала зростання вартості транспорту. Тарифи на послуги ЖКГ майже не змінилися в річному вимірі

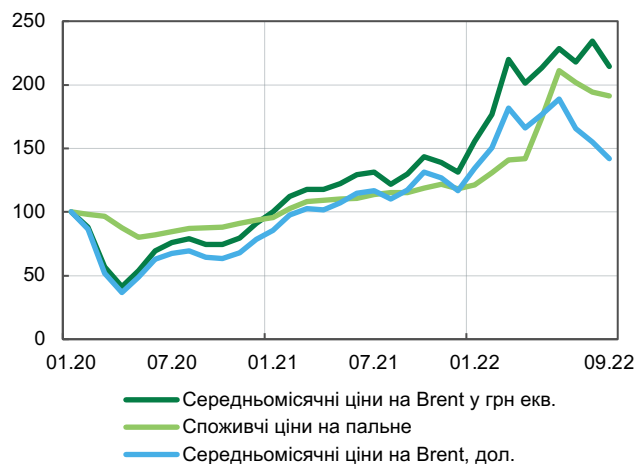
Графік 5. Компоненти адміністративно регульованих цін, % р/р

Джерело: ДССУ.

Зниження світових цін на нафту, насичення внутрішнього ринку через налагодження логістики сприяли сповільненню темпів зростання цін на пальне

Графік 6. Індекси цін на пальне, 01.2020 = 100

Джерело: ДССУ, Refinitiv Datastream, розрахунки НБУ.

Таблиця 1. Зміна цінових індексів ІСЦ

	Частка в ІСЦ для 2022 року, %	% р/р					Вересень 2022 року, % м/м
		2020 рік	2021 рік	2022 рік			
				07	08	09	
Компоненти споживчого кошика (за класифікацією Національного банку України)							
Індекс споживчих цін	100.0	5.0	10.0	22.2	23.8	24.6	1.9
Базова інфляція	56.4	4.5	7.9	16.7	19.1	20.4	2.5
Небазова інфляція*	43.6	5.9	13.5	28.9	29.7	29.6	1.1
сирі продукти	20.9	4.1	11.8	37.5	40.8	40.9	1.7
адміністративно регульовані тарифи та ціни	20.0	9.9	13.6	14.7	14.7	14.7	0.7
пальне	2.8	-10.5	26.5	77.7	68.1	66.2	-1.3
Окремі компоненти споживчого кошика (за класифікацією ДССУ)							
Продукти харчування та безалкогольні напої	43.6	4.9	12.7	28.9	30.7	31.7	1.9
Алкогольні напої, тютюнові вироби	8.2	9.2	9.4	19.9	20.9	21.2	1.1
Одяг і взуття	5.0	-7.3	-3.6	-2.6	-1.6	0.1	9.8
Житло, вода, е/е, газ та інші види палива, у т. ч.:	8.4	13.6	9.8	3.6	3.9	4.3	0.9
послуги з управління багатоквартирними будинками	0.3	2.7	6.7	6.9	6.8	6.2	0.0
водопостачання	0.2	18.5	11.8	12.8	12.0	12.0	0.0
гаряча вода	0.3	-1.5	3.0	4.0	4.0	4.0	0.0
природний газ	2.3	56.3	15.5	5.9	3.7	1.9	0.0
центральне опалення	1.4	-2.4	1.7	0.6	0.6	0.6	0.0
електроенергія	1.6	0.0	26.5	-7.4	-7.4	-7.4	0.0
Транспорт	9.3	2.7	11.1	40.4	40.4	41.1	0.4
Зв'язок	3.0	4.1	7.5	12.2	14.0	13.7	0.3
Освіта	1.4	13.9	17.0	16.1	16.2	9.9	7.1

* Розрахунки Національного банку України на підставі даних ДССУ. Сума внесків компонентів ІСЦ може відхилитися від загального ІСЦ у результаті застосування динамічних ваг відповідно до методології ДССУ та округлення.

Список скорочень:

ІСЦ	індекс споживчих цін	м/м	у місячному вимірі
ДССУ	Державна служба статистики України	р/р	у річному вимірі
НБУ	Національний банк України	п. ш.	права шкала
ЖКГ	Житлово-комунальне господарство		